

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Omavalitsuste praktikad ja koostöö tulevikuoskuste arendamisel.

ETKA Andras korraldas koostöös haridus- ja teadusministeeriumiga 18. septembril 2024 koostööseminari. Pärnumaa Kutsehariduskeskuses toimunud seminaril jagati kogemusi täiskasvanuhariduse edendamisest koolide, ettevõtete ja kohalike omavalitsuste (KOV) koostööst, samuti räägiti rohe- ja digioskustest. Seminarist võttis osa hulk täiskasvanuhariduse edendajaid, sh 12 omavalitsusest.

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse direktori Anneli Entsoni tervitusele järgnes Haridus- ja Teadusministeeriumi täiskasvanuhariduse valdkonna peaeksperti Ena Drenkhani ettekanne „Roheoskuste arendamisest eri osapoolte koostöös RRF-i toel, riigi vaade ja ootused“. Sellest, kuidas Pärnu linnas inimesed elukaare jooksul õpivad ning milline on koolide, ettevõtete ja kohaliku omavalitsuse vaheline koostöö, rääkis Ene Täht, Pärnu abilinnapea hariduse ja kultuuri alal. Ene Käpp, Sirje Plaks ja Kertu Eensaar tutvustasid Andrase tegevusi täiskasvanuõppe populariseerimisel ja kohalike omavalitsuste kaasamisel.

Huvipakkuvaks osutusid KOV-ide arenguprogrammis „Täiskäik“ aastatel 2022–2023 osalenud omavalitsuste praktikad, mida tutvustasid Tori valla haridusjuht Herve Merivald, noorsootöö nõunik Erika Nõmm ja Häädemeeste humanitaarvaldkonna abivallavanem Helve Reisenbuk. Oma praktikaid jagasid Saue valla kultuuritöö juht Kaija Velmet, Järva vallavalitsuse haridusspetsialist Anneli Eesmaa ja Lääne-Harju valla raamatukogu direktor Urve Luht.

Tulevikuoskuste arendamise arutelu juhtis Tallinna Tehnikaülikool kestliku arengu ja rohepöörde nõunik Helen Sooväli-Sepping. Arutelu aitas käivitada tema eelnev ettekanne „Digioskused ja roheteadmised – vältimatu kaksikpööre tulevikutöös“.

Helen Sooväli-Sepping pani kirja arutelu „Mida peaksime praegu tegema, et koostöö tulevikuoskuste arendamisel kohalikul ja üle-eestilisel tasandil toimiks“ kokkuvõtte.

Esmalt kerkis üles rahastuse teema. Seminaril osalenud KOV-ide esindajad ei näinud otseseid võimalusi võtta KOV-ile uusi kohustusi ilma täiendava rahastuseta, sest KOV-ide eelarve ning mehitatus on väike. Samas oldi tulevikuoskuste arendamise vajaduse suhtes positiivselt meelestatud. Oluliseks peeti oskuste arendamist süsteemselt, mitte projektipõhiselt. Süsteemsus tähendab riiklikku prioriteeti / eesmärki, mis on kirjas arengukavas või muus dokumendis, ja see tagab ka KOV-ile eelarve. Näitena toodi algatus Unicorn Squad (tehnoloogiaõppe kursus tüdrukutele), mis võiks olla riiklik programm, mitte rohujuuretasandi algatus. Vastasel korral realiseerub risk, et kui on väga hea sisuga rohujuuretasandi algatus, siis võib see tekitada hariduslikku lõhet – rohujuuretasandil sündinud algatused vajavad spetsiifilisi oskusi, mida kõikides kogukondades ei ole (nt digipädevused, tehnoloogiapädevused).

Olulise aspektina toodi välja vajadus muuta üldhariduskoolide õppekavasid (õppetaset ei täpsustatud), nii et need õpetaks tulevikuootuste juhtimist. Selle vajaduse tingib praegu Eesti ühiskonnas selgelt nähtav lünk, et me ei oska pikemat tulevikuvisioni tegevustena realiseerida.

Elmise mõtte edasiarendusena toodi välja vajadus mõtestada selgemaks Eesti väärtusruum, milles me tegutseme. Globaalses mõõtkavas valdkondlikku ja valdkonnaülest mõtestamist takistab vähene arusaam teistest kultuuridest, teistest väärtusruumidest, mis toob kaasa väärarusaamu ja dogmasid. See on hariduslik lünk, mida esineb igas vanuses inimeste seas.

Arutleti ka enda vastutuse tajumisest ja vastutuse võtmisest uute oskuste arendamisel. Rohujuuretasandil saab vastutuse võtta iga kogukond (näiteks on olemas priitahtlikud pritsumehed, Haapsalu meeste kuur jt algatused). Sihistatud rahastamine aitaks sellele veelgi enam kaasa.